

Tannlegers rolle i arbeidet med å avdekke omsorgssvikt og overgrep mot barn

Omsorgssvikt, mishandling og overgrep mot barn er et betydelig samfunnsproblem. Et stort antall barn i Norge utsettes for alvorlig fysisk og psykisk vold, og enda flere for omsorgssvikt. Tannlegen er den eneste helsearbeideren som ser barn og unge regelmessig. Vi har derfor en svært viktig rolle i å oppdage og melde fra ved bekymring for et barn.

Opplysningsplikten er viktig for at samfunnet skal kunne beskytte barn mot vold, mishandling eller andre former for omsorgssvikt. Alle har et moralsk ansvar for å melde til barnevernstjenesten dersom man er bekymret for et barn.

Som helsepersonell har tannleger også en lovpålagt meldeplikt ved bekymring for et barns omsorgssituasjon eller atferd (Helsepersonelloven § 33 *). Opplysningsplikten setter taushetsplikten til side. Opplysningsplikten gjelder når det er *grunn til å tro* at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt (Barnevernloven § 6-4 **). I tillegg gjelder den når et barn har vist vedvarende alvorlig atferdsvansker. *Grunn til å tro* innebærer at det må være en konkret grunn til mistanke eller bekymring, men man må altså ikke vite at situasjonen til barnet er alvorlig. Det er barnevernets oppgave å undersøke om det er grunn til vår bekymring.

Opplysningsplikten og meldeplikten er et selvstendig og personlig ansvar. Når vilkårene om opplysningsplikt er oppfylt skal meldingen umiddelbart sendes til den kommunale barnevernstjenesten.

NTF vil:

- *Opprettholde det fokus grunnutdanningen for tannleger har på området, og tilby etterutdanningsmuligheter.*
- *Arbeide for at tannleger skal være oppmerksomme på funn som kan tyde på at barn blir utsatt for mishandling, vold eller andre former for alvorlig omsorgssvikt. Det samme gjelder når et barn har vist vedvarende og alvorlige atferdsvansker.*
- *Bidra til å øke tannlegers bevissthet om plikten til å sende bekymringsmelding til det kommunale barnevernet (eller annen instans kommunen har opprettet til formålet) ved mistanke om dette.*

- *Bidra til å øke tannlegers kompetanse om fremgangsmåten og saksgangen i innmelding av bekymringer til den kommunale barnevernstjenesten.*
- *Bidra til å øke tannlegers bevissthet rundt viktigheten av god journalføring i slike saker, hvor både mistanken, eventuelle funn og bekymringsmeldingen skal journalføres.*
- *Bidra til at de nasjonale retningslinjene om tannhelsetjenester til barn og unge skal utjevne forskjeller i barns rettsikkerhet.*
- *Bidra til å øke tannlegers kompetanse om bygging av relasjoner og omsorg for barn som er utsatt for traumer og vold.*
- *Bidra til økt samhandling mellom tannleger og andre profesjoner som jobber med barn og unge.*

*** Lov om helsepersonell:**

§ 33. Opplysninger til barneverntjenesten

Den som yter helsehjelp, skal i sitt arbeid være oppmerksom på forhold som kan føre til tiltak fra barneverntjenestens side.

Uten hinder av taushetsplikt etter § 21 skal helsepersonell av eget tiltak gi opplysninger til barneverntjenesten når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, jf. lov om barneverntjenester § 4-10, § 4-11 og § 4-12. Det samme gjelder når et barn har vist vedvarende og alvorlige atferdsvansker, jf. nevnte lov § 4-24.

Også etter pålegg fra de organer som er ansvarlige for gjennomføringen av lov om barneverntjenester, skal helsepersonell gi slike opplysninger.

I helseinstitusjoner skal det utpekes en person som skal ha ansvaret for utleveringen av slike opplysninger.

**** Lov om barnevernstjenester (barnevernloven):**

§ 6-4. Innhenting av opplysninger.

Offentlige myndigheter skal av eget tiltak, uten hinder av taushetsplikt, gi opplysninger til kommunens barneverntjeneste når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt, jf. §§ 4-10, 4-11 og 4-12, når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker, jf. § 4-24, eller når det er grunn til å tro at det er fare for utnyttelse av et barn til menneskehandel, jf. § 4-29. Like med offentlige myndigheter regnes organisasjoner og private som utfører oppgaver for stat, fylkeskommune eller kommune.